

Bên suối, bịt tai nghe gió © Văn Thành Lê
Xuất bản theo Hợp đồng sử dụng tác phẩm giữa
Tác giả và Nhà xuất bản Kim Đồng, 2020
Bản quyền bìa, minh họa thuộc về Nhà xuất bản Kim Đồng, 2026

Thiết kế bìa và minh họa © Miah

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Văn Thành Lê

Bên suối, bịt tai nghe gió : Dành cho lứa tuổi 8+ / Văn Thành Lê.

- H. : Kim Đồng, 2026. - 148 tr. : tranh màu ; 20 cm
ISBN 978-604-2-42433-2

1. Văn học thiếu nhi 2. Truyện 3. Việt Nam
895.9223 - dc23

KDK4703p-CIP

Minh họa: **Miah**

1. Thời gian có cánh có chân

Đố bạn, thời gian có chân không? Nếu có, thì mấy chân?

Chắc bạn sẽ la òm lên, thời gian chứ có phải con người hay động vật đâu mà chân với cẳng.

Đúng là thời gian không như con người hay động vật, cũng không như thực vật, tức là các loài cỏ cây hoa lá. Thời gian không có phổi ruột tim gan, không rễ không cành. Và sự thật là tớ cũng chưa nhìn thấy mặt mũi thời gian lần nào. Thế mà không hiểu sao, tớ cứ nghĩ thời gian có chân. Thậm chí, không chỉ chân, thời gian còn có cánh nữa, để mỗi khi chạy chán nó lại bay.

Còn nhớ, đầu Hè năm ngoái, có lần ông tứ ngồi quạt tóc cho bà bên hiên nhà, ông từng chếp miệng, than là, sao mãi vẫn chưa thấy cô Lâm có ý cưới chồng, thời gian thì trôi như bóng câu qua cửa sổ.

Bạn có thắc mắc “bóng câu qua cửa sổ” nghĩa là sao không?

Tứ phải tra từ điển mới biết, bóng câu qua cửa sổ nghĩa là cửa sổ ngựa qua.¹

Vậy thời gian trôi như bóng câu qua cửa sổ, tức là thời gian phải bay hoặc chạy rất nhanh, như con ngựa chạy ngang qua cửa sổ. Chứng tỏ thời gian phải có cánh bay hoặc chân để chạy rồi.

Nếu còn nghi ngờ, bạn có thể hỏi thêm người lớn nhé. Còn tứ tin vậy. Nếu ngại hỏi, bạn tin tứ luôn đi, xem như đây là bí mật của chúng mình. Bố tứ từng bảo, niềm tin là thứ nhiều khi giúp con người vượt qua được những khó khăn tưởng chừng như không thể. Còn biết nuôi giữ bí mật nho nhỏ thì có thể làm được những điều to to trong tương lai. Vậy, còn gì tuyệt hơn, nếu chúng ta có những bí mật với nhau, nhỉ?

À, bạn biết tại sao tứ lại tin không? Vì tứ thấy Hè năm lớp Bốn như mới diễn ra gần đây thôi. Các

(1) Đại từ điển Tiếng Việt, Nguyễn Như Ý chủ biên, Bộ Giáo dục & Đào tạo – Trung tâm Ngôn ngữ & Văn hóa Việt Nam.

trò chơi ở quê cùng hội bạn là thằng Lê, thằng Văn, Điệp điệu và Tuyết đen tứ vẫn nhớ rõ mồn một. Thế mà Hè năm lớp Năm đã đến rồi.

Mà thôi, kệ bóng câu muốn qua cửa sổ hay cửa chính như thế nào cứ qua. Kệ thời gian có chân chạy hay có cánh bay, hay không chân không cánh mà trườn như loài rắn cũng được. Tứ chỉ muốn nhắc là Hè về rồi. Và tứ rất vui.

Đúng lúc đó có chiếc xe bán băng đĩa đi ngang nhà tứ, giọng ca sĩ phát ra từ loa: *Mỗi năm đến Hè lòng man mác buồn*²... Không rõ ông nhạc sĩ buồn chuyện gì, và bao nhiêu năm qua có còn buồn nữa không, vì chiếc xe đã đi mất. Riêng tứ thì “Mỗi năm đến Hè lòng háo hức vui”.

Tứ vui, vì tứ sẽ lại được về quê, về với ông bà và hội bạn ở làng.

Năm nay, kết quả học tập của tứ không tệ, theo tiêu chuẩn khắt khe của mẹ và vô cùng đơn giản của bố.

Học không tệ, cộng với mùa Hè năm ngoái tứ ở quê với ông bà thật đỉnh, nên chẳng có lí do gì mà mẹ cản bước bố đưa tứ và em Bống về quê.

(2) Lời bài hát *Nỗi buồn hoa phượng* của nhạc sĩ Thanh Sơn.

Cho dù mẹ vẫn hơi càu nhàu. Lí do: Qua Hè này tớ lên lớp Sáu, lớp đầu cấp nên phải để ý, chăm chút hơn.

“Trường mới lớp mới, thua bạn kém bè một li là dễ đi một dặm.” Mẹ nói.

“Sai một li mới đi một dặm. Thua một li thì cố gắng dần vẫn không sao. Chỉ cần con vui khỏe là được. Năm tới là đầu cấp càng phải nên về quê, để chơi, để lấy sức chiến đấu.” Bố nói lại với mẹ.

“Năm nay cho em Bống về quê với anh. Bống có thích không?” Vẫn là bố, nói, và quay sang nhìn Bống.

“Thích ạ.” Bống trả lời rồi nhìn bố mẹ và tớ, cười tí mắt.

Sau Hè này em Bống lên lớp Ba.

Mẹ nói Hè lớp Bốn tớ mới được ở quê. Bống mà về là trước cả tớ hai năm.

Nhưng em Bống không ở quê một mình. Ngoài ông bà và cô Lâm, còn có tớ nữa, nên chẳng việc gì phải lo.

Mỗi mẹ vẫn cương quyết lo.

Tất nhiên, mẹ lo thì lo, lần này bố con tớ đã nói nhanh thẳng gọn. Không phải cầu cứu, trợ lực từ ông bà ngoại như năm ngoái.

“Ba đánh một không chột cũng quê.” Câu này thằng Lê có lần từng nói với thằng Văn và tớ, để trấn an, khi có đứa làng bên tính bắt nạt hội tớ. May là đứa to cao và xấu trai kia mới dọa dẫm rồi bỏ đi chứ chưa giơ nắm đấm lên. Nghe “chột” và “quê” sợ chết đi được. Với lại, không ai cổ vũ chuyện đánh nhau. Với người lạ. Và nhất là với mẹ, người lo lắng cho

mình. Tớ chỉ muốn nhấn mạnh: Mẹ đã xuôi lòng chiều ba bố con tớ!

Vậy là, Hè này không chỉ bố đưa tớ về mà cả bố và mẹ đưa anh em tớ về, gửi ông bà ở quê.

2. Sáng mắt sáng lòng

Bố mẹ nói chuyện với ông bà và mọi người trong nhà.

Còn tớ và em Bống ở ngoài sân, cùng đồng bọn. Bạn còn nhớ đồng bọn của tớ chứ?

Trong cuốn sách *Trên đôi, mở mắt và mơ*, tớ đã kể rất nhiều chuyện cùng đồng bọn quây tung trời vào Hè năm ngoái. Không tin, bạn cứ tìm cuốn sách ấy đọc để kiểm chứng.

Nhưng sợ bạn tìm mua sách hơi lâu, nên tớ giới thiệu văn tắt: Đồng bọn của tớ gồm Lê thủ lĩnh, Văn lấp, Điệp điệu và Tuyết đen.

Gặp lại nhau, chúng tớ vui hết cỡ.

Thằng Lê tròn um ừm hơn, càng ra dáng thủ lĩnh của cả hội.

Văn lấp vẫn nói lấp, như thể không nói lấp không còn là nó nữa.

Điệp điệp vẫn điệp. Thậm chí có phần điệp hơn.

Tuyết đen chưa trắng ra được bao nhiêu, nghĩa là vẫn xỉ đen đen xỉ xỉ, đen mịn luôn.

Tuy nhiên, Điệp điệp và Tuyết đen cao vút lên, như được uống sữa hươu cao cổ. Tất nhiên, cao đều toàn thân chứ không cao mỗi cổ như hươu.

Còn tớ tên là Thành nhé. Tớ vẫn thích ôm cuốn Từ điển Tiếng Việt, để mỗi khi gặp từ gì đó khó hiểu, là tra cứu ngay. Từ điển như cuốn sách vạn năng, giúp tớ thêm kiến thức, hiểu được nhiều điều mới.

Nhưng giờ người tra từ điển sẽ là Bống, em tớ.

Em Bống được tớ dạy cho cách tra từ điển, háo hức y như hồi tớ được bố chỉ dạy lần đầu.

Dưới ánh trăng và ánh điện hắt từ trong nhà ra sân, mắt của cả hội sáng lên. Sáng hơn ánh trăng và ánh điện. Hay có ánh sáng gì đó từ sách báo mà tớ và em Bống mang ra, hắt ngược vào mắt cả hội, khiến đứa nào cũng “sáng mắt sáng lòng” hơn?

Giữ lời hứa từ mùa Hè năm ngoái, tớ đã tập hợp được rất nhiều sách báo để mang về làng, cho đồng bọn.

Bạn biết lời hứa quan trọng thế nào không?

“Chàng trai đích thực là chàng trai biết giữ lời hứa”, bố tớ từng bảo vậy.

Mà tớ thì không phải... con gái, nên càng phải giữ lời hứa hơn.

Thật ra, sách báo với tớ và các bạn trên thành phố là chuyện không đến mức phải “sáng mắt ra” như hội bạn ở làng.

Trong nhà, bố mẹ tớ có hẳn hai tủ sách lớn, một ở phòng khách và một ở phòng làm việc. Tớ từng thấy nhiều nhà la liệt tủ rượu hay tủ đựng các loại đồ lưu niệm khác nhau, còn nhà tớ là sách, vừa để đọc vừa để làm đẹp, không thua gì các loại nội thất trang trí. Gì chứ với sách, mẹ không bao giờ phản đối bố. Ông tớ thích sách rồi truyền qua bố tớ. Bố tớ thích sách như người khác thích rượu bia hay chơi chim cảnh, hoa cảnh, cây cảnh. Mỗi dịp đi công tác nước ngoài, bố đều mua sách, tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Đức, tiếng Ý, tiếng Thái Lan, tiếng Mã Lai, dù bố chỉ biết mỗi tiếng Anh. Bố nói, mua sách như mua đồ lưu niệm, không đọc được thì nhìn cũng đủ vui.

Ở trường tớ học có thư viện lớn và đẹp, thường xuyên có thêm sách mới. Cô phụ trách thư viện không chỉ xinh đẹp mà còn dễ thương, hay tổ chức các hoạt động thu hút tớ và các bạn đến đọc sách.

Ở lớp tớ cũng có tủ sách be bé. Ban đầu, mỗi bạn góp vài cuốn sách. Hội cha mẹ học sinh của lớp mua thêm sách ủng hộ. Có những tiết sinh hoạt lớp, cô giáo chủ nhiệm hướng dẫn cả lớp đọc sách, viết bài cảm nhận, giới thiệu các cuốn sách yêu thích. Lớp tớ từng tập kịch, các bạn hóa thân thành

các nhân vật trong sách. Các bạn trong lớp còn được tập vẽ, thiết kế bìa sách mới cho những cuốn sách mình thích nữa kia.

Trong truyện cổ tích, muốn cho Bống ăn cơm, cô Tấm chỉ việc gọi:

Bống bống bang bang

Lên ăn cơm vàng cơm bạc nhà ta

Chớ ăn cháo hẩm cháo hoa nhà người!!!

Còn tớ, mỗi khi muốn nhờ Bống tra từ điển, thì gọi để em Bống chạy đến:

Bống Bống nhanh nhanh

Ra tra từ điển với anh

Chớ chạy loành quành vấp ngã lại đau!!!

